

Boulois proti Lucembursku [velký senát] – č. 37575/04

Rozsudek ze dne 3. 4. 2012 [velký senát]

Článek 6

Článek 6-1

Občanská práva nebo závazky

Opakované odmítnutí ředitelství věznice povolit vězni vycházku z vězení bez možnosti napadnout toto rozhodnutí u správního soudu: *nedošlo k porušení*

Skutkový stav – Stěžovatel byl odsouzen k trestu odnětí svobody v délce 15 let. V letech 2003 až 2006 podal šest žádostí o vycházku z věznice odůvodněných zejména tím, že má v úmyslu vyřídit si administrativní záležitosti a zúčastnit se kurzů zvyšování kvalifikace. Ředitelství věznice všechny jeho žádosti zamítlo. Stěžovatel podal proti prvním dvěma rozhodnutím žalobu ke Správnímu soudu, který rozhodl, že nemá k projednání žaloby pravomoc. Tento rozsudek byl potvrzen Vyším správním soudem.

Rozsudkem ze dne 14. prosince 2010 senát Soudu rozhodl čtyřmi hlasy proti třem, že došlo k porušení článku 6 odst. 1, neboť za situace, kdy o správní žalobě nemohlo být meritorně rozhodnuto, byl soudní přezkum rozhodnutí ředitelství věznice neúčinný. V té době platná právní úprava navíc vězňům neposkytovala žádný jiný prostředek nápravy.

Právní posouzení – článek 6 odst. 1: Článek 6 odst. 1 v jeho trestní části nebylo možno použít, neboť řízení týkající se vězeňského systému v zásadě nesouvisí s rozhodováním o „trestním obvinění“. Pro zjištění, zda se na řízení o stěžovatelově žádosti o povolení vycházky vztahovaly procesní záruky plynoucí z článku 6 odst. 1, proto musel Soud nejprve posoudit, zda měl stěžovatel „občanské právo“. Především bylo nutno určit, zda měl stěžovatel „právo“ na vycházku. Vnitrostátní legislativa definovala vycházku jako povolení opustit vězení, buď na část dne, nebo na dobu 24 hodin. Jednalo se „výsadu“, jež „[mohla] být udělena“ vězňům za jistých okolností. Zákonodárce měl zjevně v úmyslu vytvořit privilegium, ohledně něhož neexistovaly žádné opravné prostředky. Bylo na uvážení příslušných orgánů, zda vycházku povolí, či nikoli, a to i tehdy, pokud dotýčný vězeň formálně splnil požadovaná kritéria. Pokud šlo o výklad právní úpravy vnitrostátními soudy, správní soudy prohlásily, nemají k projednání stěžovatelovy žaloby pravomoc. Stěžovatel tedy nemohl pomocí hájitelných argumentů tvrdit, že mu svědčí „právo“ přiznané vnitrostátní právní úpravou.

Dále ačkoli Soud uznal legitimní cíl politiky postupného opětovného začleňování osob odsouzených k trestu odnětí svobody do společnosti, Úmluva ani její protokoly výslovně neupravují právo na vycházku z vězení. Totéž platilo ve vztahu k zásadám mezinárodního práva. A konečně, mezi členskými státy nepanovala shoda ohledně povahy vycházky z vězení a podmínek pro její povolení. Žalovanému státu každopádně nebyla otázka začleňování vězňů do společnosti lhostejná, o čemž svědčila existence institutu vycházky z vězení a probíhající reforma právních předpisů v oblasti výkonu trestu.

Ve světle všech těchto skutečností se stěžovatelovy nároky netýkaly „práva“ uznaného lucemburským právem ani Úmluvou. Článek 6 odst. 1 proto nebyl použitelný.

Závěr: nedošlo k porušení (patnáct hlasů proti dvěma).